

SISZÁN TŰL

ELŐFIZETÉSI ÁRA
A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre 10 k.
Negyedévre 4 ..
Helyben háshoz hordva:
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 ..
Vidékre postán szállítva:
Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 ..
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, ahétféltől és
Ünnep után napok kivételével,
Szerkesztőség és kiadóhivatal
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 6.
A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.
Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XX. évfolyam 122. szám.

Nagyvárad.

Szombat 1914 május 30

A hitetlenség bacillusa.

Irta Szabados Pál.

Az orvosi tudomány napról-napra egész légióit fedezi fel a testet, a tüdőt és az idegeket, szóval a szerveket gyötrő és pusztító gyilkos bacillusoknak. És amit felfedez az orvosi tudomány, igyekszik is azon legjobb tudása és belátása szerint lelkismeretesen segíteni. Kutatja a bacillus pusztító szérumát, a szervezet ellenálló képességének üdítő esepjeit, szóval lelkiismeretesen és emberséges becsületességgel a fölfedezett mételet megfojtására törekszik.

Vannak más bacillusok is, melyek nem a szervezet sejtjei között csiráznak, melyek nem az érzéseket bénítják szipolyozásukkal, hanem a lélek, a gondolatvilág, a szív, a meggyőződés csillámaival, a szellemi élet ideális felfogását borítják rozsdás ködbe. Oh, ezek a bacillusok a legveszedelmesebbek! Mert míg a szervezetben csirázó baktérium csak testileg él, csak fizikailag tesz degenerálttá, addig a lelki mételet gondolkodásunkban, érzelmvilágunkban fegyverez le bennünket és tesz harcceptelenné.

Es mégis — sajnos — míg az orvosi tudomány szérumokba fullasztja a test bacillusait, a lelkeket örlő ázalagokra alig hederitünk valamit. Terjedését az éppen arra hivatott elmék nem gátolják meg, sőt terjesztőivé váltak, mint a kolerának az undok férgek; a patkányok.

Itt védekeznünk kell, de nemcsak a lelki bacillusok, hanem az azokat terjesztő megtévelyedett elmék ellen is. Irom e sorokat abból a százalmasan szomorú alkalomból, hogy az ország szívében egy ilyen néhány megtévelyedett tanító, a népnevelő hivatásra nem méltó alakok állást foglaltak a hitoktatás ellen s kiakarják azt kiszöbölni az iskolából, mintahogy éppen a társadalomnak kellene kidobni őket, mint oda nem való elemeket.

Szerencsére azonban a józan belátásu, a komoly gondolkodásu, a gyermekeik jö-

vendő boldogságát szívükön viselő szülők óriási nagy tömege azonnal vétőt emelt, szembe helyezkedett a lelki bacillus terjesztőkkel és határozottan tiltakozott a szellemi egyensúly erőszakos, kalmár szellemű félrebillentése ellen. Szerencsére ezek az apostolok, hamis próféták és farizeusok tudtokon kívül a mi segítségünkre jöttek, mert fölrázták téli álmukból azokat a közönyös szülőket is, akik eddig csak azzal törődtek, hogy jár-e az ő Pubijok, Mancijok iskolába, tudják-e az egyszerűet, felismerik-e az alanyt és állitmányt, de arra sohasem gondoltak, hogy a lélek nélküli száraz ismeretekon kívül lelküket finomítják-e, szívüket nemesítik-e, a valláserköles és hazafias neveléssel fölvertezik-e őket, hogy majdan a sors nehéz küzdelmei, az élet ezer veszélyei között és a sátáni gonosz harcok ütközésében megállják-e helyüket férfias bátorsággal? . . .

De azért mégis sajnálatos, hogy éppen tanítói körből indult ki ez a eléggé el nem ítéhető átkos mozgalom. Mert, ahogy mondtuk, vannak testi és lelki bacillusok, az utóbbiaknak orvosai, aeskuláppjai éppen a tanítók volnának, akik mindenkor dicséretes emberséggel töltötték be nemes hivatásukat. De ugylátszik kontárok, kufárok jöttek be a kicsinyek templomába, az iskolába. Előkelő idegenek, akik olesó dicsőségért, sovány sápirt elég vakmerők isteni művek lerombolására vállalkozni. Felcserek, akik gyógyítás ürügye alatt hizlalják és tenyészítik a mételet és megfélemeznek vele minden halandót.

A keresztény szülők, a positiv hitű emberek megnyugodva láthatják, hogy a keresztény iskolák minden erejükkel védekeznek e lelki bacillusok ellen, hogy még ezek a testet is megbénító kullancsok ne férközhessenek az ártatlan gyermekek lilium lelkéhez. Óvják és védik őket, mint vihar ellen óvja és védi a kertész a törékeny gyöngye kishajtásokat.

De elszigetelve, magukra hagyatva a legönzetlenebb munkásságuk mellett sem képesek erre. Hozzátok fordulnak azért e keresztény szülők. Hozzátok, akiknek féltettek a ti gyenge, törékeny esemetéitek, mert lelküket, hej, hamar kikezdi az orozva támadó surranó mételet s észre sem veszitek, csak senyved, senyved alatta, aztán elher-

vad az ő liliumuk és konkoly burjánzó az általatok oly szeretettel táplált mezőből. De ha a ti éberségtök, gondos figyelmetek, szeretetteljes óvakodástok őrt áll a lelkek toronybástyáján és a feketevezés ellen védsán-cokat huz, akkor a ragály nem terjedhet zsenge esemetéitek lelki épségéig.

A ti kötelességetek szülők első sorban is, hogy segítségére legyetek a Krisztus szellemében működő tanítóknak, akiknek hivatásuk embert nevelni az emberiségnek, hazafiakat a hazának, acóllal vértezett katonákat az egyháznak — ti fiaitokból. Vértezett lovagok, de ne árnyalakok járjanak közöttünk. Büszke daliák, de ne satnya szédelő, sötétben bujkáló képmutatók. Így lesz igazán nagy örömetök gyermekeitek boldogságában. Így lesz igazán nagy, erős és egy-séges nemzet.

Keresztény szülők! Az iskolával karöltve együttesen védekeztek a lelkikárt terjesztő csodadoktorok ellen s akkor sikerül még csirájában elfojtanotok a hitetlenség minden nemes és szépet gyilkoló bacillusát s akkor . . . akkor az Isten áldása lesz rajtatok s a ti gyermekeiteken!

Kit jelöl Cegléd? Cegléd város Kossuth Ferenc halálával Kossuth Lajos Tivadarnak ajánlotta fel mandátumát, aki azonban nem vállalta a jelöltséget.

Hétfőn délután három órakor a ceglédi függetlenségi párt Takács József református lelkész, pártelnök elnöklete alatt gyűlést tart és ezen elhatározzák, hogy Kossuth Lajos Tivadart akarata ellenére is jelölik és küldöttségileg felkérlik szándéka megmási-tására s a jelöltség elvállalására.

Ha Kossuth elhatározott szándéka megmási-thatatlan lesz, a visszautasítás esetén még a jövő hét első napjaiban új jelölő gyűlést tartanak és ekkor állapotnak meg a jelölt személyében.

A központ ez esetre még nem állapodott meg. A párt többségének az az óhaja,

Főraktár:

Nagy-Várad
Kossuth Lajos-u.
FEKETE SAS
épületben.

Turul-cipő

Elsőrangú, elegáns és jutányos.

Főraktár:

Nagy-Várad
Kossuth Lajos-u.
FEKETE SAS
épületben.

hogy Károlyi Mihályt léptessék fel, akinek kerületét — a pétervásárit — az új választókerületi beosztás megszüntette. Károlyi még nem döntött, de eddig az volt a terve, hogy Cegléden Széchenyi Aladár grófot, a Tisza aradi ellenjelöltjét kiáltás ki.

Kivüle többen Mérey Lajost, a függetlenségi párt volt alelnökét szeretnék felléptetni.

A delegáció ülése.

Rakovszky a tisztkarról.

Budapest, május 29.

Zichy Ágost gróf 10 órakor nyitotta meg az ülést.

Rakovszky István interpellációt nyújt be.

1. Hajlandó e a hadügyminiszter intézkedéseket tenni, hogy a jó viszony a katonaság és polgárság közt helyreállíttassék?

2. Mikorra várható a szükségesnek elismert tiszti fizetések emelése?

Nem látszik helyénvalónak, hogy megismétli kérdését, de a tiszti fizetések emelése ellen a miniszterelnök rideg elutasító magatartást tanúsított. Leveleket kapott tisztektől, melyeknek hangja megdöbbentő. Ha szükséges a hadsereg, adjuk meg a megélhetéshez valót a tiszteknek. Még a kapitányok is hideg vacsorán élnek, s álmaik netovábbja az, hogy ha előléptetik 2-szer eszik majd meleg vacsorát.

A tisztek anyagi nyomorúsága az oka a Rédl, Jandries-féle ügyeknek. A hadügyi kormányknak nincs szíve, s az áthelyezésekkel anyagi romlásba kergetik a tiszteket.

Sajnálja, hogy a parlamenti őrséggel kell foglalkoznia, mert ez által vonták be a katonaságot a politikába. A hadvezetőség igaz azt felelheti, hogy ez egy rossz magyar törvény következménye, de ő felveti a kérdést, nem találják e a hadseregnél elérkezettnek az időt arra, hogy lépéseket tegyenek az intézmény megszüntetésére?

Fentartom, hogy a parlamenti őrség intézménye nem maradhat meg mai formájában, mert a surlódások okozója marad mindig. Afférek után is ott tartunk Gerő urnak, akiről egy bécsi katonai újság oly súlyos kitével használt, amire nem reagált a hadvezetőség, mert félt, hogy a cikk íróját felmentik. Mikor Terstyánszky megverekedett Szmrecsányival, a munkapárt jó képet csinált hozzá, bár ez a munkapárt dezavválását jelentette.

Elnök: Az interpellációt kiadja a hadügyi kormányknak.

Gróf Tisza István: Rakovszky kifogásolta azt a kommunikét, mely szerint Krobotin, Terstyánszky és közte teljes az egyetértés. Erre szükség volt a perfidül tenyész tett hírekkel szemben. A hadtestparancsnok eljárása lovagias és gavalléros és reméli, hogy ezzel közmegegyezésre kerülünk ki a bonyodalmakból. Örömmel látná a megoldást.

Lovász Márton: Nem ért egyet a miniszterelnökkel, kinek argumentumai gyöngéek. A hármasszövetségről szólva, Németország irgalmatlanul sújtja gazdasági érdekeinket. S ha a sérelmeket ki nem küszöbölte, más alapokra kell a szövetségeket fektetni.

Utána gróf Wickenburg Márk szólt.

A záró ülés.

Védi az albán hivatalnokokat. Windisegrätz herceg ama állításával szemben, hogy azok megbízhatatlanok.

Károlyi gróf a durazzói állapotokat teszi szóvá. Rakovszky Béla nem fogadja el a költségvetést.

Délután fél 4 órakor folytatták az ülést. Andrassy a román paktum pontjait feszegeti és hevesen polemizál Tiszával. Albániát is felhossa. Beszél még Lovász Márton, majd utána ismét felszólal gr. Wickenburg.

Nagy Ferenc előadó zárszavai után a költségvetést elfogadták részleteiben.

Esti fél 7 órakor véget ért a záró ülés is és ezzel a delegációk befejezték munkálkodásukat.

Kossuth Ferenc hagyatéka.

Kossuth Ferenc lakásán tegnap délelőtt féltizkor megjelent Hajnal Sándor, az V. kerületi előjáróság segédhivatali igazgatója és a haláleset ténykörülményeiről jegyzőkönyvet vett fel. A család részéről ott volt Kossuth Ferencné, Kossuth Lajos Tivadar, dr. Pallay Sándor és dr. Gonda Henrik ügyvéd.

Bemondták az összes személyi adatokat és arra a kérdésre, hogy maradt-e vagyon, közölték, hogy végrendelet maradt, amelyet, bár össze van tépve, mindkét fél mégis érvényesnek ismer el.

Kossuth Ferenc vagyona értékpapirokban mintegy kétszázötvenezer korona volt. Ebből az özvegyre maradt kétszáz ezer korona névértékű koronajáradék, amely ma 160.000 korona tényleges árfolyam értéket képvisel, Kossuth Lajos Tivadarra pedig 60.000 korona névértékű, 48.000 korona árfolyamértékű ugyanilyen értékpapir.

Kossuth Lajos Tivadar hétfőn vagy kedden utazik vissza Milánóba.

Kossuthné még mindig gyöngélkedik, bágyadtnak érzi magát. Csak most jelentkezik a morfium utóhatása.

Mangra memoranduma.

Mióta Mangra Vazul hazajött Bukarestből, ahol súlyos inzultus érte, mert tagsági jogát akarta érvényesíteni a román nemzeti akadémiában, hosszasan tanácskozott a kormány tagjaival, egyháza főpapjaival és a megbeszélések alapján elhatározó lépésre határozta magát.

A sérelmekért elégtételt akar szerezni, memorandumot készített, amelyet egyenesen Károly román királyhoz terjesztett fel. Ebben előadja, hogy semmi olyan bűnt nem követett el, amiért az akadémiából kizárható volna.

Az akadémia szigorúan tudományos testület, őt ide miut román nyelven író tudóst, a román kulturu buzgó művelőjét vették fel. Nem kötelezhető ezért még arra, hogy dákó-

román legyen, saját hazája ellen kövessen el árulást és állama uralkodó faja ellen gyűlölséget lobogtasson. Elégtételt kér tehát, miután a hatóságoktól és az akadémiától nem kap, a királytól, aki védnöke is e tudományos testületnek.

Hír szerint e memorandum beadását nemzetközi pourparlék előzték meg és e memorandum alapján a román király diplomáciai uton elégtételt is fog szolgáltatni az inzultált képviselőnek, sajnálkozását fogja kifejezni és garanciát nyújt arra, hogy az Akadémia ülésein megjelenhessen s személyét ily inzultusok a jövőben ne ériék.

Beszélgetés Pásztor Árpáddal a hecsületes Panamáról.

Előadás az Apollóban.

Mielőtt Pásztor Árpád megkezdte volna előadását az Apolló moziban, felkerestük őt a mozi hűvös igazgatói szobájában. A foyerban Pogány mester meglepően hű, sőt szenzációs portréját rajzolja Pásztor Árpádnak. Szép barna ember, szénfekete hajjal és bajusszal. Ezt azért lehet megírni, mert még ma hajnalban (1 órakor) elutazott Nagyvárdról.

A nagyszerű újságíró benyomását teszi az emberre, aki néha nem bír a hőmpölygő impressziókkal, rapszodikus szavakat mond, nem tud leszállni kicsiségekhez, finom és csillogó érdekességekhez, mert gondolatai látásai, képei, tapasztalatai vannak mondhatni az egész világról.

Hogy csak egyszerűen jellemezzük a méreteket: — egy író beletemetkezik egy kis olasz faluba és az egész életre előkészülhet. Pásztor Árpád átrohant a világon és a napi szükségletnek termelt. Miesoda vulkán lehetne abból az anyagból, amit magába szedett, ha egy évi klasszikus esendben élne, vásári zaj nélkül, gond nélkül és írna, gondolkodna és újra írna! . . .

De ez a munka soha sem fog elkészülni, mert Pásztor Árpád újságíró, akinek pénz kell, aki hamar visszaköveteli azt a befektetést, amit ő világszerte utjára költött.

— Őszkor nagy körútra megyek ezzel a felolvasással. Értékesítem, mert tudja, hogy a magam pénzén jártam, körül a földet? . . . És New-Yorktól Panamáig és vissza egy személynek 1900 koronába kerül csupán a jegy.

— Mondhatom, nagyon érdekes dolgokat fogok bemutatni.

— Valami olyat kérünk, amit nem fog a moziban elmondani . . .

— Mondhatok olyat is. A váradiaknak különösen érdekes lesz, hogy Panamában, Balboa város mellett, ahol a nagy dokkokat készítették, találkoztam Bognár Istvánnal. Mikor Iamaicából Colonba mentünk a feleségemmel, már a hajón feltűnt nekem ez az érdekes, hallgatag fiatalember. Láttam,

Csak 8 napig. Pünkösdi vásár alkalmából

áruházam összes divatcikkei mélyen leszállított olcsó árak mellett árusítom. Mindenkinek saját érdeke ezen valóban olcsó árakról meggyőződnie. **Czillér Imre nagyáruháza Szent László-tér 2. szám.**

hogyan figyel bennünket, mert a feleségemmel hangosan beszélünk magyarul. Culembában ismét láttam.

Itt van a csatorna technikai hivatala, itt mutattam be a külügyminiszterium ajánló levelét. Innen mentünk Balboába, ahol aztán Bognár legnagyobb meglepetésemre magyarul szólított meg. Először angolnak, aztán németnek néztem.

Rendkívül érdekes ember, akiben valószínűleg lóg az utazási vágy.

— Felhívom figyelmüket arra a pontra, amikor ismertetni fogom Rooswelt szörnyen szövevényes politikáját, amellyel megkaparintotta ezt a területet. Az egész Panama-társaság igen szimpatikus föld s valóban én magam is éreztem valami kedves esiklandozó érzést Pesten, amikor olvastam, hogy itt Váradon mennyi kedves humorral emlegetik az én felolvasásomat.

— Panamában nem ismerik ennek a szónak azt a különös, magyaros értelmét, amit nálunk mindenki használ. Ott minden panamista igen becsületes ember. Mr. MC. Ilvain-tól, a Panama köztársaság elnökétől megkérdeztem, hogy ismeri-e ki a legnagyobb panamista Magyarországon? . . . Hát nem ismeri. . . . És csóválta kedves szőke fejét, amikor megmagyaráztam neki, hogy kit neveznek nálunk panamistának.

— No éppen a jövő évben akartam európai körutra elmenni — mondotta az elnök. A maguk földjén akkor óvatosan titkolni fogom, hogy a legelső panamista vagyok.

— Egy magyarországi zsidó koresmárost is találtam Panamában. Róth Sándornak hívják, pálinkás boltja van s a Colacola nevű ital fő ágense. A jó ember sirt örömeiben. Husz év óta nem hallott magyar szót. Ez az egyetlen magyar ember, aki Panamában él. Ez is zsidó? Nem különös? . . .

Az előadás igen exkluzív publikum előtt folyt le. Nem voltak sokan. Pedig rendkívül élvezetes, tanulságos dolgok kerültek a vászonra, s az előadó okos, gazdag megfigyelésű kommentálása mint valami exotikus muzsika kísérette.

Voinich Oszkár temetése.

Szabadka, május 29

Voinich Oszkár holttestét ma hozták haza. Báró Voinich Sándor intézkedésére a család palotájában állították fel a ravatalt s nagyon díszes temetést rendeznek. A gyászmisét báró Voinich Dezső plebános celebrálja. A temetés vasárnap d. u. fél 4 órakor lesz.

Hornig bibornok temploma.

Róma, május 29.

A pápa Hornig bibornok tituláris templomára a Santa Agnese Sulla Hia Nomentana templomot jelölte ki.

Apponyi hatvannyolc éves.

Apponyi Albert grófot hatvannyolcadik születésnapja alkalmából tegnap reggel kilenc órakor a függetlenségi párt egy küldöttsége kereste fel Verbőczy-utcai lakásában, hogy őt üdvözölje. A küldöttség, melyet gróf Károlyi Mihály vezetett, harminc tagból állott. Gróf Károlyi Mihály üdvözölte Apponyi Albertet.

— A függetlenségi párt tudja, hogy mivel tartozik neked — mondotta Károlyi. — Tudja azt, hogy mennyire lehetetlen volna nélkülöd a küzdelem. *Te volnál a legérdemesebb, hogy a függetlenségi pártot vezessed, de te mégis a közkatona közé állsz*, mert a kompromisszum gondolata vezérel és a vezetésre a párt bizalma és a te jóindulatod engem talált alkalmasnak. Ezért a te műved első sorban az egyesülés és ezért nemesak mi, hanem az egész ország igaz halálával fog mindig visszagondolni reád.

Gróf Apponyi Albert válaszolt Károlyi üdvözlő beszédére. Többek között ezeket mondotta:

— Addig, ameddig bírjuk, addig dolgozunk, küzdünk, fáradunk nagy céljainkért, amelyeket magunk elé tűztünk. Bár lehet, hogy megpróbáltatásoknak és nehézségeknek nézsz elébe, légy meggyőződve arról, hogy mi öregek, akiknek a lelke már edve van egy hosszú pálya által, mindenkor őszinte, ha nem is mindenkor tetsző, de mindenkor nyílt tanácsesal fogunk ezen az uton téged támogatni. Adjon az Isten neked erőt céljaink kiküzdéséhez.

A hadsereg és a sport.

A 101-ik és 33-ik gyalogezred labdarugó mérkőzése.

A labdarugó mérkőzés sportja nagy közkedveltségnek örvend. Nemesak polgári emberek üzik, hanem a katonai körökben is nagyban kultiválják. Hogy mennyire ambicionálják magukat a katonakörök a sportban, igen jellemző a vasárnap délelőtt 9 órakor tartandó labdarugó mérkőzés, amelyben a 101-ik gyalogezred és 33-ik gyalogezred tisztjei fognak egymással megmérkőzni.

A mérkőzés a csendőriskola mögött elterülő gyakorló-téren fog lejátszódni. A legnagyobb katonai notabilitások ígérték meg a mérkőzésen való megjelenésüket, ami egyik dokumentuma annak, hogy igen izgalmas és rendkívüli érdekesnek kell lennie. A mérkőzés előtt és után katonai zenekar fogja a publikumot szórakoztatni. A nagyváradi győztes csapat a nyár folyamán a temesvári győztes csapattal fog megverekedni. A nagyváradi győztes csapat a hadtestparancsnok tiszteletdíját fogja kapni. A két csapat győztese a *hadtestbajnokságot* fogja nyerni.

A gyönyörű mérkőzés próbáit már megkezdtek, ami maga is igen érdekes és elsőrangú látványosságot nyújt.

Mágnás Elza

Gyilkosai az esküdtszék előtt.

Tegnap a tanúk vonultak fel Nick Gusztáv és Kóbori Rózsi ügyében. Előjöttek Nick barátai, kiket a védők arról faggattak, hogy kártyás ember volt-e Nick. Szokatlan a védők eljárása, mert nyilvánvaló, hogy egyik a másik vádlott bőré árán akarja védenet menteni s minden apróságot felhasználnak arra, hogy a másik vádlottat valahogyan a víz alá nyomják. A védelemnek ez az eljárása a legkritikább a védői praksisban.

A hársfa-utcai pékkaszinó.

Horváth Józsefné, Nick szállásadója, Gusztáv és Rózsi találkozásairól beszél. Gusztáv féltékeny volt. Rózsi el akart menni egyszer falura, egy uradalomba s emiatt Nick haragudott. Tudja, hogy Rózsi kifizette Nick adósságát.

Következő tanu volt Rauchmaul Hugó vendéglős. Nála próbálta elzalogosítani Nick a rablott ékszereket. Nála szoktak tanyázni a péklegények, az ő vendéglője a pékkaszinó. Többször hitelezett a nála kártyázó Nicknek. Snapszli-játék volt szokásban, ő is velük kártyázott.

S aztán mivel fizetett kérte az elnök. — Karpereccel akart fizetni. Az ékszert egy Vargha nevű emberrel küldte el a zálogházba, mert én nem akartam zálogot elfogadni. Százkoronás is volt nála.

— Nem volt ez önnek gyanus?

— Nem.

Vargha János bronzműves. Ő vitte zálogba Mágnás Elza elrablott karperecét. Elmondja, hogy a karperecet Rauchmaul adta át neki. A dob-utcai zálogházba zálogosította el.

Ernszt Mihály kávé, nála a sziv alaku briliánst zálogosították el. Negyven koronát adott kölcsön az ezeröttszáz koronás briliánssra, melyet — mert gyanusnak találta a dolgot — visszaküldött Nicknek, aki már akkor a detektívek kezében volt.

— A gyilkosság utáni délelőtt ott ült a kávéházban Nick és sakkozott egy társával. Nyugodt volt.

Fontos adat került ezután felszínre, melyből az előre megfontolásra lehet következtetni.

A sapka.

A tanu: A kávéházamban történt, hogy Nick egy Weisz Jenő nevű péksegédtől elkérte annak kalapját, mert neki sapkája volt. Ebben a kalapban követte el a gyilkosságot s másnap visszaadta a kalapot.

Elnök: Miért kellett ez a kalap?

Nick: Csak úgy cseréltem, nem volt ennek semmi célja.

Egy esküdt (a tanuhoz): Volt-e érték-különbség a sapka és a kalap között?

A tanu: Nem tudom.

A védők kérik a kalap tulajdonosának beidőzését.

Az ügyész: Szintén kívánom Weisz Jenő péksegéd beidőzését, mert látunk kell, mennyiben hihetünk Nick Gusztávnak, mikor azzal kezdte vallomását, hogy beismeri bűnösségét, de nem előre megfontolt szándékból gyilkolt.

A bíróság elrendeli Weisz Jenő azonnali, telefon útján való beidőzését, azzal, hogy ha lehet, a sapkát is hozza magával.

HOLLANDY, PAPP ÉS VELITS

Telefon 956. sz.

műbutor-, portál- és épület-asztalosek
lakberendezési vállalata
Főzserfa-telep 7. sz. Új vashídfe mellett.

Gépek villanyerőre felszerelve. — Készítünk teljes lakberendezéseket, kávéház, vendéglő és egyéb üzletek teljes felszerelését, ugyszintén kapuzatok és épületmunkákat.

Tejjes konyha- és előszoba-berendezéseket raktáron tartunk.

Tervekkel és rajzokkal
kivánatra díjtalanul szolgálunk.

Ítélet.

Ejzel 2 órakor jelenti tudósítónk Budapestről:

Kóbori Rózát és Nick Gusztávot életfogytiglan tartó fegyházra ítélték.

Az elítéltek semmisségi panaszt jelentettek be.

Élesd szamarat keres**A szanatórium sulyos csapása.**

*

Érdekes beadvány fordult meg a minap az élesdi uradalom intézője asztalán, melyen szőlőről messzire kirívóan kiállt az irás: *»Szamar ügyben, bélyeg nélkül.«* Kártérítési kereset.

Az élesdi szanatóriumnak van 25 betege 6 éves-től 14 éves gyermekig; felügyelő, ápoló lakik kint egy kilométernyire a községtől. A piaci árakat, tejet és egyéb szükségességeket egy tősgyökeres benszülött »csacsi« hordta fel.

A szamarának kedve szottyant egy kis kirándulásra, szórakozni akart és éjnek idején kitért a szanatórium istállója ajtaját, berohant a városba, egyenesen az uradalmi udvarra és ott mellé állt a két uradalmi szamarának. Ő is vigan ropogtatta az uradalmi szénát.

A két him állat rövid civódás után párbajra kelt. — A küzdelem hevében nem vették észre a közeli alacsony káváju kutat s az uradalmi csacsi addig szorongatta ellenfelét, míg ez a kutba esett és senki sem lévén közelben, bele is fult.

A szanatóriumi felügyelő a reggeli órákban szomorúan tett jelentést a tragikus esetről az igazgató főorvosnak, ki az uradalmi intézőtől kártérítést követelt.

— Hallgas kérlek — volt a válasz, — az csak egy szamar volt, de én most huzhatom a vizet 3 hétig, hogy a kutam használható legyen.

— Viz? — az csak van Élesden mindenütt — szolt az igazgató — de szamar hol akad?

És most abban fő a jó élesdiek feje, hogy honnan keritenek egy jó szamarat a szanatórium számára. O boldog föld, ahol ilyen gondok kinozzák az embereket! . . .

A villamosmű felügyelő-bizottságának ülése.

A villamosmű felügyelő-bizottsága tegnap délután ülést tartott.

A bizottság elsősorban az igazgató áprilisi havi üzemi jelentését tárgyalta, amely szerint sajnosan kellett tudomásul vennie az üzleti stagnáció tartósságát, a melynek következtében az üzleti eredmények, hanem is estek a múlt évihez képest, de nem is emelkedtek. Különösen az ipari áramfogyasztás mutat az előbbi évihez képest sajnálatos visszaesést.

A felügyelő-bizottság elhatározta ezután, hogy a villamosmű az inségszén elárúsításával elért forgalomra való tekintettel az elsőrendű porosz kőszén házhoz szállítva továbbra is 4 korona 20 fillérért fogja forgalomba hozni.

A városi tanács azon intézkedésére, hogy a villamos művel szemben fenálló cca 16000 korona tartozását a költségvetés rendelkezései ellenére leírni rendelte, a felügyelő bizottság az igazgató jelentése alapján felkérte a városi tanácsot, hogy ezt a kérdést a városi főszámvevő közbejöttével tisztázza

s Rimler Károly polgármester megígérte, hogy a következő felügyelő bizottsági ülésre teljesen tisztázva fogja a felügyelő bizottság elé terjeszteni a kérdést.

Ezenkívül még áramfogyasztási kérdéseket tárgyalt a bizottság, azonban tekintettel a nyomasztó pénzügyi viszonyokra, úgy találta, hogy az összes tárgyalt esetekben a világítási célokra a mű az eddigieknél is nagyobb eredményeket már nyújtani nem képes.

Megelégedéssel vette tudomásul a bizottság, hogy a legutóbbi szélvihar alkalmával a villamos mű légvezetékei ugyancsak kiállották a próbát, amennyiben egy jelentékeny eset kivételével sem üzemzavar, sem baleset a vezetékhalózat egy pontján sem fordult elő.

Uri fehérenemű, «FOWNES» keztüü, «Habig» kalap, eredeti ANGOL CIPŐ

egyedüli raktár
Róth M. Utódánál.

..HIREK..

■■■

*** A Tisza Kálmán szoborbizottság ülése.** Tegnap délelőtt pár perces értekezletet tartott a Tisza szoborbizottság. Az értekezleten Miskolczy Ferenc főispán, Fráter Barnabás alispán és Fetszer Antal felszentelt püspök jelentek meg. A bizottság tagjai tudomásul vették, hogy Szentgyörgyi István elkészült a szobor modelljével még pedig a bizottság utasításai alapján. A bizottság tagjai úgy döntöttek, hogy június 6-án Budapestre utaznak és megtekintik a szobrot. Budapestre Miskolczy Ferenc, Fetszer Antal, Fráter Barnabás, Rimler Károly, Kőszeghy József és Komlóssy József utaznak fel. Ha a szobrot kifogástalannak találja a bizottság, akkor megteszik a kellő lépéseket a végleges kivitel iránt.

*** A honvédtüzérlaktanya építése.** A honvédtüzérlaktanya építése már gyorsan halad. Most az újabb kibővitések kérdésében tárgyalnak a honvédtudományi képviselői és a város. Ugyanis az eredetileg 2.200.000 koronára tervezett honvédtüzérlaktanya a létszámemelés folytán nem volna megfelelő a tüzérezred elhelyezésére, miért is olyan kibővitéseket kíván a honvédkincstár, amelyek 430.000 koronát igényelnének. Tegnap értekezlet volt a városházán a polgármester elnöklete alatt, amelyen újabb változtatások kérdése merült fel. Ez természetesen még több költséget igényel és pe-130.000 koronát. Ez az összeg azonban megterül részint a megtakarítások folytán, részint pedig azért, mert már az első költségvetésben előre nem látott kiadások címén 240.000 korona összeg van felvéve. De bármiképpen lenne is, a városi pénztárra nézve nem nagy horderejű a dolog, ha több kiadás lesz is a tüzérlaktanya építésénél, mert az egész építési költség 8%-át megtéríti a honvédkincstár Nagyvárad városának.

*** A debreceni oltáregyleti kiállítás.** A debreceni Urinők kongregációjának kebelében működő oltáregyleti szakosztály pünkösdi első napján nyitja meg kiállítását. A buzgó tagok már kezdik összehordani, mint méhecskék évközben kidolgozott remek tárgyaikat a szakosztály lelkes elnökéhez: özv. Tóth Ferencné urnóhoz. Csütörtök folyamán az ott időző gróf Széchényi Miklós püspök is megtekintette a kiállítandó tárgyakat s a finom himzésű és remek kidolgozású munkák szépségétől el volt ragadtatva. A kiállítás fénypontja két remek himzésű misemondó ruha és egy oltárterítő lesz, de pompás veretű csipkével ellátott olbák és karingek is gyönyörködtetik a szemlélő szemét. A kiállítást pünkösdi első napján Gróh Ferenc prépost plébános nyitja meg. Ugyancsak Gróh Ferenc kanonok engedve a tagok kívánságának, a kongregáció oltáregyleti szakosztályát önálló egyletté alakítja át. Hétfőn délután 5 órakor záróünnepélyt tart az oltáregylet. Az egész kiállítás Gróh Ferenc bőkezűségét dicséri, mert anyagi eszközök hiányában az ő segítségével nem jöhetett volna létre.

*** Tanfolyam tanítók részére.** Az orsz. iparoktatási főigazgató engedélyezte, hogy Szűcs Izsó ipariskolai igazgató vezetése alatt a folyó és a jövő évi szünetben Nagyváradon iparostanonciskolai tanítói közismereti tanfolyam tartassék. A főigazgató kéri Nagyvárad városát, hogy a tanfolyamokat az ipariskola helyiségeiben tarthassák meg.

*** Villámsujtott testvérek.** Tegnap hajnalban hatalmas vihar húzódott keresztül Biharmegyében. A vihar emberéletet is követelt magának. Konyár közszégen egy fiatal leányt ölt meg a villám. Kerékgyártó Zsuzsánnának hívják a villámsujtott leányt. Szüleinek a konyári határban kis darab földjük van. Ide ment ki Kerékgyártó Zsuzsánná fiatalabb leány testvérel kapálni. Együtt mentek a többi emberekkel, kik szintén mezei munkára indultak. Utközben utólérte őket a vihar. Zuhogva esett az eső. Többen egy kunyhóba menekültek a vihar elől.

— Gyertek tik is, szóltak a Kerékgyártó nővérekhez, mert még rátok esap a villám.

A két leánytestvér azonban nem hallgatott a szóra, tovább mentek. De szerencsétlenségükre. Hirtelen lecsapott a villám, éppen közéjük. Kerékgyártó Zsuzsánnát rögtön megölte a villám. Holtteste a villámcsapás következtében szénné feketedett. Testvérét is érte a villám, szerencsére csak a lábán; ő életben maradt, de az egyik lábára béna lett. A konyári jegyző telefonon jelentette az esetet a debreceni kir. ügyészségnek. A jegyző értesítése szerint még három helyen esapott le a villám, de nem okozott nagyobb kárt.

*** Prónai Antal dr halála.** Sulyos gyász érte a magyar kegyes tanítórendet, mert egyik legkiválóbb tagja: Prónai Antal dr tegnap reggel hosszas szenvedés után meghalt 43 éves korában. Prónai 1894. óta a rend budapesti főgimnáziumában tanított, 1912. óta pedig a rend kormányában mint kormánytanácsos és rendfőnöki titkár működött. Tagja volt a Szent István-Társulat tudományos osztályának és igazgató-választmányának, választott tagja a szegedi Dugonics-Társaságnak, a Magyar Pedagógiai Társaságnak, alelnöke a Katholikus Középiskolai Tanáregyesületnek. Széleskörű és értékes munkássága részint a piaristarend tör-

x A kereskedelmi és iparkamara székházában

egy gargon lakás,

a folyó évi augusztus hó 1-ére kiadó. Nagy-Várud, 1914. május hó 1. A kamara elnöksége.

x Fehér és fekete bőr női félcipő k 3 kor. szarvasbőr barna és fekete fém párti női félcipő 5 korona, női chevrau amerikai félcipő 7 korona, férfi chevrau amerikai cipő 10 korona, ugyanaz féiben 9 korona; sandálok 20—25-ig 2 korona, 26—28-ig 2'60 korona 29—34-ig 3 20 korona, 35—43-ig 4 korona Férfi és fiu szalutakalpok, f hárneműk, uridivat cikkek legolcsóbb bevásárlási forrása Fekete Jerónél S. eni János-utca, Kispipa mellett.

x **Özvegyasszony** a hegyen egy szobát nyaralónak kiadna, aki a csendet és a jó levegőt óhajtja. Cim a kiadóhivatalban.

x **Gyönyörű** szép modern tapétás 5 szobás urilakás a Körös felől november elsejére, üzletheységek pedig azonnalra kiadók Kugler és Andrányi új házában Nagypiac-tér.

x **Kiadó lakások.** Szőlős-utca 12. szám alatt két szobás lakás a hozzá tartozó mellékhelyiségekkel azonnal kiadó. — Csí-tér 14. szám alatt két üzletheység azonnal kiadó. — Kossuth-utca 2. szám alatt két üzletheység azonnal kiadó. — Hattyu-utca 35. sz. alatt egy szobás lakás mellékhelyiségekkel együtt azonnal kiadó. Ertekezhetni a Polgári Takarékpénztár r.-t-nál, Kossuth-utca 6 szám.

* **Eladó házak.** Sal Ferenc-utca 13. szám alatti ház, 6350 négyzetméter telek, mely a Páris-patak beboltozása folytán nagy útcái frontot nyer és így nagy haszonnal kezesgető biztos övövel bir, 7 lakással, nagy kert és gyümölcsesszel, továbbá Ritoók Zsigmond-utca 21. szám alatti két ház, jutányos árak és kedvező fizetési feltételek mellett, szabad kézből eladók. Biharmegyei Takarékpénztár.

x **Kossuth-utca 2. sz. házbán** a volt Sziehta, valamint Tóth Zsigmond-féle üzletheységek azonnal kiadók. — Ugyanott az emeleten egy kétszobás udvari lakás hozzátartozó mellékhelyiségekkel május 1-re kiadó. Ertekezhetni a Polgári takaréknál.

x **Petőfi-utca végén** a Törköly-mérő-ut 114. sz. alatt két egyszobás lakrész május 1-re kiadó. Ertekezhetni a Polgári takarékpénztárnál, Kossuth-utca 6.

x **Csokoládé Király Rákóczi-ut.** Pözület Kossuth-utca Sas palota. Aszódi cukorka és csokoládé különlegességei a legjobbak és legolcsóbbak. Cukorka kedvelők tudomására adom, hogy Kugler Gerbeaud bonbonok üzletében bontva is kaphatók budapesti árákkal. Vigyázat! Főüzletem Kossuth-utca, Sas palota. Ajánlom a cukorka vásárló közönségnek, nézze meg 5 nagy szép kirakataimat olcsó gyári árákkal. Cikkeimben sokan utánoznak. Egy ideűleg ajánlom Aszódi 8 féle zamatu pörkölt kávémat, mely egy izre mint zamatra utánozhatatlan. Kávé pörköldém kora reggeltől késő estig a fogyasztó közönség rendelkezésére áll. Az új kávék, új teák megjöttek és valódi tea-riumok igazán olcsón Telefon számok 635, 610.

Fogak és fogsorok úgy kaucsukba mint aranyba foglalva szápadlás nélkül, továbbá arany koronákat, csapfogakat, hidmunkákat fog és gyökér húzás és tartós fogtöméseket készít

Engel Dezső,

vizsgázott fogtechnikus.

N.-Várud, Bémer-tér (Emke Kávéház felett.)

x **Zenekedvelők figyelmébe.** Tisztelettel értesitem a zenekedvelő közönséget arról, hogy a legujabb felvételi újdonságaimmal megérkeztem. Columbia, Diadal felvételei, gramfonok olcsó árban, továbbá gramfon és az összes hangszerek javítását is elvállalom. SIMON GYULA Rákóczi-ut 22.

„The Roosevelt Shoe“
amerikai cipők
12.50 és 16.50 kizárólag

Reichard Dezső

cégnél

Rákóczi-ut Orsolya zárda
épületében kaphatók.

**A legszebb
kézimunkák
Tátray cégnél**

Rákóczi-ut 4. Telefon 783.

SZÍNHÁZ

Heti műsor.

Szombat: Kis gróf. (Gózon Gyula felléptével.)

Vasárnap délután: Léni néni; este: Katonadolog. (Gózon Gyula felléptével.)

Buda gyöngye. Gózon Gyula tegnap játszott. Friss, közvetlen és kissé bizarr játéka mindig nagy rokonszenvet talál. Az ensemblében Göreg Olgának új volt a szerep, de igen jól megállta a helyét. Nagyon szép a direkeiótól, hogy ápolja a kegyeletes érzés halott darabokkal szemben.

Váradai növendékek vizsgálja. Tegnap volt Budapesten a színészfelvétel. A felvételi vizsgán több nagyváradai tanítványt vettek föl az egyesület kötelékébe. Többek közt Feledi Ciskát, Sik Rezső tanítványát. Mindjárt szerződést is kapott Szokolay Mancsi. Felvették még Neumann Sándort (siessen más nevet választani), Rác Józsefet és még egy váradai fiut: — Erdélyi Miklós szigorú és komoly komornyikját és altitkárját, Bandit. Mi csak így ismerjük. Nem lesz baj, ha valamikor a közönség is csak így fogja ismerni, hogy Bandi. Hátha valamikor elérheti a népszerűségnek ezt a magas fokát! . . .

Pünkösdi a színházban. A pünkösdi ünnepek alkalmából a két ünnepen, négy előadást rendez a színház. Vasárnap délután az idényben egyik nagy tetszéssel fogadott énekes bohózat kerül színre: a Léni néni, amelynek megkapó szépségű zenéje és kedves, kacagtató meséje méltán megérdemli a közönség érdeklődését. Este Gózon utolsó vendégfelléptével: a Katonadolog lesz műsoron, amelyben a vendég-

művész egyik legszebb szerepét játsza. — Hétfőn délután a Tündérlaki leányok, ez a nálunk pompás előadásban bemutatott érdekes színmű lesz műsoron, este pedig egy közkedvelt operette, a Tatárjárás kerül színre, amelynek előadásában Lörenteyt — Szalma Sándor, Riza bárónt — Görög Olga, Mogyoróssyt pedig Szentgyörgyi Márta játsza.

Gózon Gyula a Kis grófban. Ma este tartja harmadik vendégjátékát Gózon Gyula, a Népopera kitűnő művésze, aki ez alkalommal a Kis gróf címszerepét fogja játszani. Gózonnak ez az alakítása nem ismeretlen a nagyváradai közönség előtt, a mely azonban mindenesetre szívesen fogja látni ebben a szerepben is Gózont, aki a Kis gróf szerepét, nagyváradai színészkedése idejéből azok közé számíthatja, amelyekben legjelentősebb sikereit aratta.

MULATSÁG

A fütők mulatsága. A nagyváradai máv. mozdonyvezetői kar június 1-én, az Európa szállodában Török Arthur fütőházi főnök védnöksége alatt zátkörű tánemulatságot rendez. Belépődij 1 korona, családjegy 3 korona. A tiszta jövedelmet részben saját otthonuk, részben a tüdőbetegek szanatoriuma javára fordítják.

SPORT

A BEAC. csapat összeállítása.

— A pünkösdi footbalmérkőzések. —

Pünkösdi sportvendégeink a fővárosi egyetemi ifjak labdarugói iránt a legnagyobb érdeklődés mutatkozik városszerte. Erre az érdeklődésre a BEAC méltán rá is szolgál, mert legjobb összeállítású csapatát küldi le Nagyváradra, hogy a NAC csapataival való mérkőzés keretében igazolja jó hírét. A BEAC csapata a következő összeállításban fog szerepelni: Vicienik (kapus), Szalay, Brüll (háttvédek), Bugarszky, Kozma, dr Bandenburg (fedezetek), Blazsek, Kertessy, Drecher, Telléry és Stitzl (csatárok). Tartalékok: Zigler és Tóth. A csapat kapitánya Szalay. A kirándulást dr Fölschinger Ferenc a BEAC főtisztviselője fogja vezetni. A csapat legnagyobb részt azokból áll ma is, akik Milanóban képviselték a BEAC színeit az elmúlt husvétii ünnepek alatt.

A három év előtt Nagyváradon szerepelt BEAC csapatból csak Brüll és Blazsek vannak benne. Többnyire régi rutinos játékosok, de több fiatal erő is van a csapatban, a vidéki egyletek legjobbjai, akik egyetemi tanulmányaik végzésére mentek fel Budapestre s a BEAC-ba léptek.

A csapat ősszel a II. osztályu bajnokság második helyén volt, tavasszal azonban nem itt, hanem a nemzetközi és dijmérkőzésekben játszotta ki kitűnő formáját. A NSC ellen 0 : 0, 1 : 1, a 33 FC ellen 0 : 0, a FTC ellen 1 : 4 arányban végzett. Milanóban a Milan Club ellen, mely a mult héten a német bajnoki döntőbe került Fürth-öt 3 : 1-re verte Fürthben, 2 : 2 végzett, az Unione Sportiva Milanese-től, melynek kapuját de Simoni, a válogatott kapus védte, fáradtan is csak 1 : 0-ra kapott ki.

A NAC csapatának tehát igen erős ellenfele lesz a BEAC és a mérkőzés, amely pünkösdi vasárnapján délután fél 4 órai kezdettel fog lefolyni a Rhédey-kerti Sport-

tónetére, részint a magyar irodalomtörténetre vonatkozik. Mintaszerű magyar irodalmi taakönyveket írt, melyek igen sok iskolában elterjedtek. Jelentős munkásságot fejtett ki a Katholikus Középiskolai Tanár-egyesületben, melynek folyóiratát 1907—1912-ig a legnagyobb gondjal és széleskörű pedagógiai tudással szerkesztette. A múlt év novemberében súlyos agybántalom támadta meg, melynek következtében operációt is hajtottak végre rajta, de ez csak rövid időre enyhítette szenvedéseit. Temetése ma, szombaton délután 5 órakor lesz a Kerepesi-temető halottas házából.

*** Óriási hajókatasztrófa az Oceánon.** Dróttalan táviróval jelentik Quebeckből, hogy az Empress of Irland nevű nagy gőzhajó összeütközött egy jéghegygyel és elsüllyedt. A hajó a Canadian-Pacific társaság tulajdona és 200 főnyi légszám állott szolgálatában. Hogy hány utasa volt, e pillanatban még ismeretlen, de 432 első, 328 második és 846 harmadosztályú utasszámára volt rajta hely. Az elpusztult gőzhajó 14.000 regiszter-tonnás volt és husz csomós sebességgel haladt. A borzalmas katasztrófa részletei még ismeretlenek.

Quebeckből jelentik: A kikötőből 3 gőzös indult el menteni, Eddig 350 menekült van parton. A menekültek előadása szerint az összeütközés sűrű ködben történt.

A halottak száma 680-ra tehető. Tizenkét nő van a menekültek között. Huszonkét sebesült meghalt.

Montrealból jelentik: Az az ellentétes hír érkezik, hogy egyik gőzös sem veszett oda. Az egyik utban va Quebeck felé.

*** Vége a vizsgálatoknak.** Az írás és olvasás tudását igazoló vizsgálatokat tegnap délután fejezték be Nagyváradon. A három bizottság előtt ezernél többen igazolták, hogy tudnak írni, olvasni, de mintegy 500 jelentkező, dacára a kibocsátott idézésnek, nem jelent meg a vizsgázó bizottság előtt. A három bizottság összesen 8 egyént utasított el a jelentkezők közül, mint akik az írás és olvasás legelemibb követelményeinek sem feleltek meg. A vizsgázók között sok volt olyan is, akik csak később vehetik igénybe a megkapott bizonyítványt, mivel még nincsenek 30 évesek.

*** Megbízatás.** A földmivelésügyi miniszter értesítette Nagyvárad városát, hogy Hunyadi Kálmán m. kir. gazdasági segédfelügyelő megbízatása alól felmentette s a helyettesi teendők ellátásául a biharmegyei gazdasági felügyelőséghez szolgáltatásra bocsátott Lendvay Béla m. kir. gazdasági segédfelügyelőt bizta meg.

*** Martinovics és társai csontvázai.** Budapesten pár hét óta ásatásokat végeztek Martinovics és kivégzett társai csontvázának felkutatása végett. Az ásatás eredménynyel járt s tegnap délelőtt tíz órakor vette át a főváros tanácsának bizottsága dr. Bartucz Lajos antropológustól az Új Szent János-kórház mellett a Martinovics és kivégzett társainak hamvait. Az átvételről a bizottság jegyzőkönyvet vett fel, amely megállapítja, hogy az ásatások alkalmával négy sírhelyre bukkantak, három egyes és egy közös sírra, amelyben négy csontváz fekszik. Az egykori térképek és tudósítások szerint Martinovics Ignácot külön, négy társát pedig

közös sírboltban helyezték el, az utólag kivégzett Özt és Szomaresikot két külön sírba temették. A Kútvolgyi-ut felé eső sír volna Martinovics Ignác apaté, az utána következő közös sír négy társának közös sírja és végül a két egyes sír az, amelyben Öz és Szomaresik holtteste nyugszanak. A bizottság kétségtelennek találja, hogy Martinovics és vértanu társainak csontvázait találták meg. A bizottság a csontvázak átvitelét elhatározta és a tudományos vizsgálatot elrendelte.

*** Halálozás.** Mint őszinte részvétellel értesülünk tegnap délután hosszas szenvedés után meghalt Kós Lajos vármegyei hivatalnok. A 19. éves fiatalember most tette volna le a kereskedelmi érettségét s nagyon valószínű, hogy a sok tanulás tette tönkre gyenge fizikumát. E hó 6-án ment haza Sarkadra szüleihez, ahol tanulás közben támadta meg a gyilkos kór, mely tegnap délután végzett vele. A törekvő fiatalember temetése ma délután 3 órakor lesz, melyre a vármegyéről többen utaznak ki.

*** Diómagyságu jég esett Tenkén.** Csütörtökön délután a vármegye területén óriási vihar vonult keresztül. Nagyobb pusztítást szerencsére sehol sem okozott az idő. Legnehezebb volt a vihar lefolyása Tenkén, ahol diómagyságu jég esett. Szerencsére azonban a jég nagy esővel jött, ami nagyban elensúlyozta a jég pusztítását. Másik szerencse volt, hogy a jég csupán Tenke községében esett s így a határ megmenekült. A vármegye területén azonban általában megfizethetetlen hasznót okozott a jó eső, melyre már hetek óta vártak. A gazdák most már már kedvezőnek tekintik a jövőt s azt hiszik, hogy három év óta nem volt jó termés mint aminő most ígérkezik a vármegye ezen részén.

*** A jezsuiták volt fiemei vagyona.** Fiuméből jelentik a Magyar Kurirnak: A még József császár által feloszlatott jezsuita rendnek fiemei vagyonszámláját mindeddig Fiume városa kezelte, mert egy 1825. április 25-én kelt felséghatározat ekként rendelkezett. Ugyanez a felséghatározat elrendelte, és a város kötelességévé tette, az iskolák fenntartását, tanulmányi- és konviktus-alap létesítését, valamint ösztöndíjak alapítását a konfiskált vagyomból. Minthogy most az egykori rendház telken gimnázium építését tervezik, a kincstár megegyezett a várossal az időközben egymillióra szaporodott vagyon elosztására vonatkozóan. A király a felosztási tervezetet jóváhagyta, az alapokat megszüntette és hozzájárul ahhoz, hogy az ingatlanok az államra szálljanak át, a készpénz felosztásuk; a szent Vitus templomot a város kapja, a bencéseknek 300,000 korona értékű telek jut, míg Fiume városa készpénzben 180,000 koronát kap.

*** Goldstein Számi közkivánatra.** Az a pártatlan siker, a mit Gyöngyi Izsó pompás kinemaszkecse arat estéről-estére arra indította a Vigadó mozgó színház igazgatóját, hogy a több helyről jövő felszólításnak eleget tegyen és még két napra leszerződtesse a kitűnő társulatot. Szombaton és vasárnap is színre kerül a szkeccs, hogy két nappal tovább tartson a falrengető kacagás, a közönség pompás szórakozása. Mert az tény, hogy a Goldstein Számi mindenkit megnevettet. A szereplők, különösen Gyöngyi Izsó eredeti humoros alakításokkal kitűnő ötleteikkel óriási sikert érnek el. Gyöngyi Izsó mellett Kállai Friderika és Kiss Mariska aratnak sok és megérdemelt tapsot. Nagyon ügyes Sándor József is, a ki egy gazdálkodót alakít. Ezt a szkeccset mindenkinek meg kell nézni, aki jól akar mulatni.

*** Ongyilkos kisbíró.** Véres szenzációja van Tépe községének. Agyonlőtte magát a község kisbírója. A véres esetről tudósítónk a következőket jelenti. Kocz Sándor községi kisbíró tegnap délelőtt az utcán találkozott Molnár községi főbíróval, akit arra kért, hogy ha a községben elvégezte ügyeit, térjen be hozzá a község házára. Ezzel elváltak egymástól. Egy félóra múlva már a község házában volt a főbíró és egyenesen a kisbíró szobájába ment. Borzalmas látvány tárult a főbíró elé. A szoba sarkában nagy vértócsában, élettelenül feküdt a kisbíró. Mellette az éjjeli őrszolgálati revolvere volt, melyből egy golyó ki volt löve. Az esetet bejelentették a főszolgabírósnak és a csendőrségnek, mely nyomban megtartotta a vizsgálatot. Ennek során megállapították, hogy Kocz öngyilkosságot követett el. Délelőtt, mikor a község házára érkezett, egyenesen a kisbírói helyiségbe ment, ahol elkérte az esküdt szolgálati revolverét. Ezután az esküdtet elküldte a község házáról. Alig távozott el a községi esküdt, a kisbírói szobából hatalmas durranás hallatszott. Molnár István éppen akkor érkezett oda, mikor Kocz az öngyilkosságot elkövette. A revolverrel a szájába lőtt. A golyó a szájpadráson hatolt be és a fejtetőn tört ki. A koponya teljesen össze volt roncsolva s az agyvelő szerte repült a szobában. Az öngyilkosság oka ismeretlen. A hullát ma felboncolják és azután temetik el.

*** Szárazság a megye nyugati részén.** A tegnapi viharos esőnek nyoma sem volt a vármegye nyugati részén. Bihar-keresztes, Mezőpeterd, Sárrétudvari és egész környéke nem látott esőt a kora tavasz óta úgy hogy a földmivelő lakosság ez évben is inségnek néz eléje. Különösen Sárrétudvariban nagy a szárazság. Az őszzel majdnem 2000 holdat buzával vetettek be, mely ki sem kelt a szárazság miatt. A tavasszal újra bevetették cukorrépával, s mikor az szépen kihajtott óriási szélvihar kerekedett, mely a gyenge növényeket kitépte az egész roppant területen. A föld úgy fel volt tépve, szaggatva, mintha vulkánikus erők pusztítottak volna rajta. A lakosság újra cukorrépával vetette be, mely a nagy szárazság miatt nem kelt ki s csak néhány van itt-ott egy szál répa. Még a tengeri sem kelt ki. A lakosság el van keseredve, s most már negyedszer készül kiszántani a vetést.

*** A meleg nyári napokon** mindnyájan a zöldbe kívánczunk, hogy a tiszta levegő és gondatlan szórakozás által testi és szellemi erőnket felfrissítsük. Kitűnő alkalmat nyújt erre a regényes fekvésű modernül parkirozott és a legnagyobb kényelemmel berendezett Püspök-fürdő. Ózondus levegője hévviz fürdői csodás hatásuak. Elsőrangú ételek és italok állanak a n. é. közönség rendelkezésére. A közönség szórakozásáról Kakuczi János a kiváló erdélyi primás vezetése alatt álló elsőrangú cigányzenekar gondoskodik.

*** Ingatlan eladás.** Nagyteleky-utca 51. szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutányos áron azonnal eladó. Részletes föltételek megtudhatók Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. Hungária cipőgyár r.t.

*** Lábizzadást, kézizzadást, hónaljizzadást** egyedül csakis a Csanda-féle „PCDOL” szüntet meg teljesen, már kétszeri használat után. — Ára: 1 korona. Kapható: Csanda Endre gyógyszerárban, az Aranysas gyógyszerárban és a Vadász drogonériában.

x A legújabb párisi kalap-újdonságok egyedül KOHN HELEN kalapüzletében kaphatók, Nagy Sándor-utca (Weiszlovich-ház), ahol nagy választék áll a hölgyközönség rendelkezésére a legizlésebb és a legújabb divatu kalapokban igen olcsó árakban. A Szigligeti-színház művésznőinek kalapszállítója. Átalakításokat modellek után vállal.

téren, kivételesen érdekes és vonzó sport élvezetet ígér.

A fővárosi csapattal szemben a NAC komplett I. csapatát állítja ki és népszerű bajnokesapatunk igyekezni fog a fővárosiaknak méltó ellenfele lenni.

Pünkösöd másodnapján délután Erdély bajnokesapata a KTC lesz a NAC I. ellenfele, amely mérkőzés nemkevésbé mutatkozik élvezetesnek.

IGAZSÁG SZOLGÁLTATÁS

§ **A gondtalan anya.** Végzetes szerencsétlenség történt ez év márciusában Nagyváradon. Pohl Erzsébet a kérdéses este otthon hagyta két gyermekét, egy 6 éves és egy 4 éves kis leánykát. Kőszénnel befűtött a kályhába, aztán, mint aki jól végezte dolgát, otthagyta a gyermekeket és elment mulatni az urával, akivel bagóhiten él együtt. Reggel ment haza s mikor kinyitotta az ajtót, rémes kőszénfüst fogadta. Borzalmasan hörgött az egyik gyermek, a másik pedig már halott volt. De nem lehetett segíteni a még életben levő kis lányon sem. Pár óra múlva meghalt ez is. Megölte mindkettőt a széngáz. Pohl Erzsébet ellen gondatlanságból okozott emberölés miatt megindult az eljárás. Tegnap tárgyalta az ügyet a kirtörvényszék büntető bírósága Ember Géza táblabíró elnöklésével. A bíróság 14 napi fogságra ítélte Pohl Erzsébetet, aki felebezzett az ítélet ellen, mert nem érzi magát bűnösnek.

§ **Rablás az országuton.** Petrika Mihály és kiskorú gyermeke, rablás büntetével vádolva áll a nagyváradai esküdtbíró előtt, amely Hermann Aladár törvényszéki bíró elnöklésével tárgyalta az ügyet. A Ritter-féle fatelepen vették fel a fizetésüket Mezőtelegden. A fizetés után a Schwartz-féle korezmában mulattak Fehér János munkással együtt. Este hazafelé indultak Bottyán községbe. Mikor az országuton egy elhagyott helyre érkeztek, Petrika Mihály, aki hatalmas, robosztus ember, hirtelen lefogta Fehér Jánost és megparancsolta a fiának, hogy vegye el a pénzét. A fiu kivette a pénztárcát, azután még jól meg is verték Fehér Jánost és tovább álltak. A vádlottak tagadják, hogy ők lettek volna a rablók, a tanuk azonban ellenük vallanak. Ítélet ma lesz.

IRODALOM

Az örök tűz. Irta Kiss Menyhért. Budapest, 1913. Kiadta a Szent-István Társulat.

Kiss Menyhért új költeményei megkülönböztetett figyelmet érdemelnek. A költő lelki kulturájának, színes és sokoldalú költészetének új maradandó alkotásait bocsátotta közre a Szent-István Társulat kiadásában. Ebben a szép kiállítású kötetben a tökéletes forma szépséges nyelvén, az előkelő stílus szinompájában egy olyan költői talentum szólal meg, amely a fejlődés útján eljutott a nagy eszmék, az ódai emelkedések csucsaira. Magasröptű gondolatok, szárnyaló érzések revelálódtak minden énekében.

A munka egészében valóságos értékmérője lehet a költőnek és költészetének. A finom lírai hangulatok, az intim benyomások poétája — himnuszokat énekel: a népszerű trobadur nagy érzések, nagy indulatok hurjain játszik, örök igazságok napfényébe emeli föl a lelkünket. Mikor a kereszténység világtörténelmi szerepén gondolkodik, vagy a hit melegségétől tüzesedik át az éneke: csakugyan a költészet örök tüze ég a lelkében, valami nagy lelki kényszer hatása alatt a keresztény ideálok diadalát hirdeti.

A költő új kötetében gyönyörű bizonyítást ad arra, hogy kitűnő elbeszélő vénája is van. Néhány epikus alkotása, mint a Katonatorténét, a karlsruhei leány, vagy a kórházban című költeménye az utóbbi idők legjobb epikus alkotásai sorába tartoznak. Bizonyára e kitűnően szavalható versek nagy népszerűsége fognak szert tenni. A lírikus mint epikus is meghódítja a nagy közönséget, de más szempontból értékeljük nagyra ezt a könyvet. A munka nemesak a költő értékeléséhez, költészetének jellemzéséhez ad új adatokat, hanem az értékeket hozott az irodalomnak is. Most, amikor a stilizált érzések, a ködös esztétikai elméletek korát éljük, valósággal fölűdít ez a világos szavú, pozitív tartalmú poézis, amely az élet melegével, közvetlenségével ragadja meg lelkünket.

Ezek a csodaszép virágok nem tüvegházak növényei, kirakatok csinált virágai, hanem a nagy természet, az örök tavasz esodái. A költő nem elvont esztétikai elméleteket, exaltált hangulatokat szedett versbe, hanem költészetének szózatot nyelvében kifejezést adott milliók lelkében élő, nemzeteket éltető nagy gondolatoknak, nagy érzéseknek. Eppen ez a tulajdonsága mutatja meg költészetének értékét: nincs szüksége hangzatos külsőségekre, divatos elméletekre ahhoz, hogy újat adjon s nemesen szépet nyujson alkotásaiban. Az igazi költő független minden divattól, az nem hívalkodik vele és mégis mindig új, mindig érdekes, mindig eredeti marad.

Világkönyvtár. E gyűjteménynek most megjelent legújabb kötete Brandes Györgynek, a hírneves kritikuskak különböző írásait foglalja egybe „Korok, emberek, írások” cím alatt. Ebben a kötetben Brandes a tizenkilencedik század modernségének nagy figuráiról ad képet. Csupa megértés, csupa finom szeretet, de egyben csupa éleslátás és analízis minden portréja. Nemesak a nagy alakok maguk, hanem korok, miliójuk is mesteri biztossággal vetítődnek elénk. A tizenkilencedik század utolsó évtizedeinek minden szellemi áramlatát föl kutatja és kiméri. Zola, Dosztojevski, Maupassant, Tolsztoj, Clemenceau, Ibsen portréit adja Brandes, de ezeknek a portréknak a háttérében — mint régi festők a maguk portréin — csodálatos gazdagsággal odafesti Páris, Pétervár és Krisztiánia látképét és Franciaország, Oroszország, Norvégia egész gomolygó, nyüzsgő életét is. A fordítást Lengyel Géza végezte nagy szeretettel és hozzáértéssel. A Világkönyvtár egy-egy kötete angol vászonkötésben 1 korona 90 fillérbe kerül és minden könyvesboltban kapható.

TÁVIRÁTOK

A trónörökös Bécsben.

Budapest, május 29.

Bécsből jelentik nekünk: Ferenc Ferdinánd főherceg ma délelőtt Konopistból ideérkezett és a vasutról egyenesen a Práterbe hajtatott, hogy a katonai lovaglőintézet ampagne-lovaglőversenyén megjelenjen.

Durazzóban nyugalom van.

Róma, május 29.

Míg a Durazzóból érkezett hírek egybehangzóan azt mondják, hogy ott teljes a békesség, hogy a fejedelem tegnap rövid sétát tett és a fejedelemné sebesülteteket látogatott, az olasz sajtóban mind sürűbben látnak napvilágot olyan nyilatkozatok, amelyek Albánia legközelebbi jövője iránt súlyos aggodalomaktól vannak áthatva arra az esetre, ha a hatalmak nem vállalják hamarosan magukra a város védelmét. Titokzatosan utalnak arra, hogy új meglepetések várhatók és pedig Valónában, amelyek sokkal fontosabbak, mint mindaz, ami eddig Durazzóban történt. Egyenesen utalnak Izmail Kemal közeli megérkezésére és ezzel kapcsolatban a szeparatisták törekvések ujjáéledésére, amelyekben Valónát Durazzó ellen és mind a kettőt Szkutari ellen játsszák ki.

NYILTÉR

Bérmaszülők szives figyelmébe.

Izléses és csinos arany, ezüst ékszerek és mindenféle órák, mint

Bérmálási ajándék cikkek

igazán olcsó árért szerezhetők be

Szilágyi Géza és Társa órás és ékszerésznél

Rákóczi-ut 4.

Telefon 630.

KÖZGAZDASÁG

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitelrészvény	— 782.—
Osztrák hitelrészvény	— 607.—
4%-os koronajáradék	— 80.—
Osztr. magy. államv.	— 691.—
Jelzálogbank	— 399 25
Leszámitoló és pénzváltó	— 494 50
Hazai bank	— 276.—
Magyar bank	— 492 75
Keresk. bank	— 3590.—
Rimamurányi	— 626 25
Salgótarjáni kőszén	— 685.—

A szerkesztésért felelős:

Dr. KRUGER ALADÁR.

Értesítjük t. feleinket, valamint a t. közönséget, hogy a

Bécsi biztosító társaság

biharmegyei főgynökségét átvettük és a biztosító irodát helyiségünkben (Rimanóczy-utca 6. sz.) rendeztük be, hol mindennemű biztosítás u. m.

tűz, jég, betörés, üvegtörés, szállítmány és életbiztosítás

a legelőnyösebb feltételek mellett köthető. Ugyancsak átvettük a

Providentia biztosító társaság

főgynökségét is, melynek minden ágazatát u. m.

baleset, automobil és géptörés elleni és szavatossági biztosításokat

kultiválni fogjuk.

A t. érdeklődő feleknek minden felvilágosítással készséggel szolgálunk (Telefon: 840. szám.)

Nagyvárad Kereskedelmi és Forgalmi bank részvénytársaság.

Nagyvárad város tanácsa katonai ügyosztálya.

10590—1914. szám.

Hirdetmény.

Közbirre teszem, hogy a hivatásos honvéd állatorvosi tisztviselőkké való kiképzés céljából a m. kir. bpesti állatorvosi főiskolába leendő felvétel tárgyában kibocsátott pályázati hirdetmény a katonai ügyosztályban (Városháza II. em. 31 sz.) az érdeklődők által a hivatalos órák alatt megtekinthető.

Nagyvárad, 1914. május 15.

Eleméry Ferencz,
katonai ügyosztály tanácsnok.

A műtrágyák beszerzésének megkönnyítése

a műtrágyát érték sítő szövetkezet minden lehető engedményt és előnyt meg ad a gazdáknak.

A rohamosan fokozódó fogyasztás kapcsán az őszi idényben szeptember, november hónapokban 23—25.000 kocsis műtrágyát kell szállítani. A vasuti kocsis hiány miatt sokszor áll be késedelem, különösen azért, mert a szállítás főidénye éppen a katonai nagy gyakorlatokkal esik össze, melyek nagyszámu vasuti kocsit vonnak ki a forgalomból.

Az ebből származó késedelmek csökkentésére a M. É. Sz. igazgatósága a megrendelt műtrágyák egy részét már június, július hónapokban szállítja. Az ásványi szuperfoszfát ára teljes kocsis rakományban a vevő állomására szállítva: 75—100 kilós zsákokban 16—21 %-os minőségben 51 fillér kiló percentenként, az őszi szállítás 51 és 1/2 filléres árával szemben.

A fenti hónapokban szállított műtrágya számláját szeptember 1-től állítja ki.

30 napon belül 3 % pénztári engedményt nyújt

A hitelbe való beszerzésnél szeptember 1-től 6 havi kamatmentesség adatik váltó fedezet mellett, mely lejártakor előre bejelentett kívánsághoz képest mérsékelt kamattal megnyújtja az Igazgatóság.

E kedvezmény révén, a gazda a műtrágya árát tulajdonképpen a többi termésként fizetheti ki, mely az országban és a megyében folytatott kísérletek szerint 150—300 kilóval emeli a termést, ami 100—400 %-os nyereséget jelent. Ennek kapcsán nagy és biztos jövedelmet hozó befektetést csinál a gazda, a műtrágyák használatával s e befektetést tulajdonképpen idegen pénzből teheti.

A többi fajtájú műtrágyák árait és a fizetési feltételeket, a megrendelt mennyiséghez képest adja meg a M. É. Sz. igazgatósága.

Tekintettel a műtrágyák használatánál előforduló tájékozatlanságból eredő hibákra, úgy ismertető füzeteket, könyveket, mint levélbeli felvilágosításokat készséggel nyújt.

Zathureczky Károly, a M. É. Sz. biharmegyei kepviseletének vezetője. Nagyvárad, Rimanóczy-utca 2. szám.

Telefon 12—57. szám.

Megrendeléseket felvesz.

Szent László (Püspök) Gyógyfürdő

Nyári gyógyhely Nagyvárad mellett

Európai hírű 41° C. meleg természetes hévíz.

Javalva van, az ürületek és izmok csuzos bántalmainál, idült és különösen savas izületi loboknál, csonttörések és visszamaradt vastagodásoknál, idegbajoknál, melyek rheumatikus alapon keletkeztek, vesekövek eseteiben, májbajoknál, végre női bajoknál. Állandó fürdő orvos. Különböző igények szerint berendezett nagyszámu szobák árai K 1-60-tól K 8-ig váltakoznak. Gyógyterem hirdlapokkal, zongora, könyvtár és tekeasztal. Terraszok szép

Kényelmes vasuti összeköttetés.

kilátással. Sétahelyek a fürdőtelepen és a mellette elterülő őserdőben és fenyvesben. Az erdőben jó tekepálya és lawn-tennis. Tükör- és kádfürdőkön kívül mórfürdők is vannak rendszeresítve. Modern uszoda uszás tanítással és homokkurával. Legszebb kiránduló hely. Elsőrendű zene. Kitünő konyha. Villanyvilágítás. Telefon. Interurbán.

Dancs István.

Prospektust hívánatra küld a bérlőség.

Egész nyáron Kakuczi János hírneves erdélyi zenekara hangversenyez.

XII—190/1913.

Pályázati hirdetmény.

Biharvármegye központi járásához tartozó nyárlói körjegyzőségben ujonnan szervezett segédjegyzői állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Az állás javadalmazása 1000 korona fizetés és egy butorozott szoba használata.

Felhivom mindazokat akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1900. évi XX. t.-c. 3. §-ában előírt képesítésüket és eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket hozzám folyó évi június hó 25-ig annál is inkább nyujtsák be, mivel a nem kellően felszerelt és későn beérkezett kérvényeket figyelembe venni nem fogom.

A választás kitüzeése iránt később fogok intézkedni.

Nagyvárad, 1914. május 22.

Dr Poyvár Ernő
tb. főszolgabíró.

3247/914

Hirdetmény

Nagyvárad városánál nyugdíjazás folytán megüresedett, évi 2000 korona fizetés és 720 korona lakbérrel javadalmazott és nyugdíjigénnyel egybekötött II. oszt. számtartó, valamint az esetleg megüresedő más állásoknak választás útján leendő betöltésére pályázatot hirdetek.

Felhivom pályázni szándékozókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket Hlatky Endre ur öméltósága Nagyvárad thjf. város főispánjához címezve hozzám (Városháza I em 4. sz.) legkésőbb 1914 évi jun. hó 6. d. u. 5 óráig adják be.

A később beérkező kérvények figyelembe nem vétetnek.

A választás a törvényhatósági bizottságnak június havi rendes közgyűlésén fog megejtetni.

Nagyvárad 1914 máj. 24

Rimler Károly
polgármester.

Félikusz-fürdőbe induló fűrdővonatok.
Nagyvárad és Váradvelence állomásairól

Nagyvárad állomásáról ind. reggel	4 ó. 35 p.	érk. Félikusz-fürdőbe reggel	5 ó. 02 p.
V.-Velence	4 " 47 "	"	5 " 02 "
Nagyvárad " " d. e.	8 " 00 "	"	8 " 33 "
V.-Velence " " " "	8 " 10 "	"	8 " 33 "
Nagyvárad " " " "	10 " 00 "	"	10 " 33 "
V.-Velence " " " "	10 " 10 "	"	10 " 33 "
Nagyvárad " " d. u.	2 " 30 "	"	3 " 03 "
V.-Velence " " " "	2 " 40 "	"	3 " 03 "
Nagyvárad " " " "	4 " 55 "	"	5 " 23 "
V.-Velence " " " "	5 " 00 "	"	5 " 23 "
Nagyvárad " " " "	5 " 35 "	"	6 " 03 "
V.-Velence " " " "	5 " 43 "	"	6 " 03 "
Nagyvárad " " este	8 " 31 "	"	9 " 03 "
V.-Velence " " " "	8 " 41 "	"	9 " 03 "

Félikusz-fürdőből visszautazás

Félikusz-fürdőből ind. reggel	7 ó. 45 p.-kor.	érk. Nagyváradra d. e.	8 ó. 20 p.-kor.
" " d. e.	8 " 40 "	"	9 " 10 "
" " " "	10 " 39 "	"	11 " 10 "
" " d. u.	3 " 10 "	"	3 " 40 "
" " " "	6 " 59 "	"	7 " 30 "
" " este	9 " 10 "	"	9 " 40 "
" " " "	10 " 32 "	"	11 " 00 "

Hódmezővásárhelyi Dankó Béla utóda Virág Károly az egész idényre szerződteit birneves zenekara a Nagyvendéglő teraszain naponta 3-szor hangversenyez. Eredeti hegyiborok, elsőminőségű Kőbányai sörök, konyha házi-kezelésben, mérsékelt étlap árak állanak a nagyérdemű közönség rendelkezésére. Délután 5 órától este 9 óráig a zene hangversenyen egy birneves társulat közreműködik. Minden szombat este tombolajáték. Játék után táncmulatság a gyógyteremben Virág Károly és zenekara mellett. Kontetti, serpentin és tűzijátékkal egybekötve minden belépési díj nélkül. Érdekes csolnakázás egész napon át a «Halas taván» este 9 óráig.

Az utolsó vonatindulás Félikusz-fürdőből este fél 11-kor N.-Várad felé.

Szőlőmoly ellen az egyedüli
biztos szer a **BAGOL.**

Kapható:

KONDOR DEZSŐ
cementkereskedőnél,
Nagyvárad Nagypiac-tér 1. sz.
(Füchsl-palota.)

Egyesült Biharvármegyei Kereskedelmi
Bank és Központi Takarékpénztár
R.-T. Nagyvárad, Hémer-tér.

Tűz- és betörésmentes
pénztárszekrények (safes) bérbeadása

Ujonnan épült intézeti helyiségünkben létesített safe-deposit osztályunkban különféle nagyságu pénztárszekrények (safes) egekőly díj ellenében bérelhetők.

Ezen pénz-szekrényekben a bérlet fél értéktárgyait saját zárja alatt, önmaga kezelhet és ezeknek megőrzésére a legmesszebb menő biztonságot és kényelmet találja.

Egyesült Biharvármegyei Kereskedelmi
Bank és Központi Takarékpénztár

JOHANN MARIA FARINA

GEGENÜBER DEM RUDOLFSPLATZ.

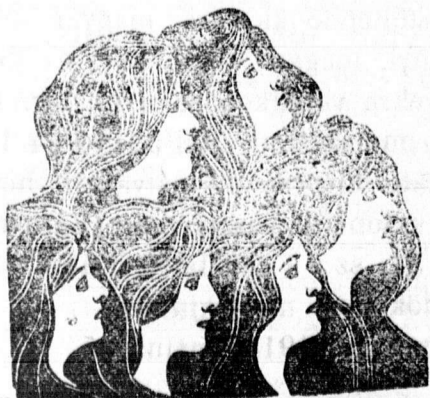
Ezen cég kiváló gyártmányai az egyedül való kölniviz, kölniviz-szappan és puder minden jobb drogueriában, illatszer és gyógytárban kapható.

Ügyeljünk a pontos címre: JOHANN MARIA FARINA Gegenüber dem Rudolfsplatz.

Minden ha-oniónevű utáztatot utasítsunk vissza.

Főraktár **Farkas István** drog. és **Darvas István** Ujvárosi drog. (Sas pasage.)
Nagyváradon:

Magyarországi képviselő: Holzer Emil Zoltán, Budapest, VIII.

Ha nincs megelegetve szabójával, mert drága vagy rosszul szab vagy nem pontos, szóval bármi okból. Keresse fel **DARABONT** GY. és T. RSA utiszabó céget Szilágyi Dezső-u. 6. (Sonnefeld-palota) és meglepi önt az ottani szolid, szelíd, kifogástalan kiszolgálás. Alkalmi és gyászruhák 24 óra alatt. Vidékről egy beküldött öltönyről újat készítenek. Valódi angol szövetek.

Helyi és vidéki telefon 980.

MEGNYILT! MEGNYILT!

Az
**uj csipke, himzés,
harisnya áruház**
Rákóczi-ut 5. szám.

Mielőtt szükségleteit beszerezné, győződjön meg róla, mert ilyen olcsón még nem vásárolt. Különböző újdonságok naponta érkeznek minden cikkben.

Tisztelettel

Friedmann Jenő

MEGNYILT! MEGNYILT!

Nagyvárad város tanácsa katonai ügyosztálya

12760—1914

Hirdetmény.

Közhirre tesszem, hogy a Nagyméltóságú m. kir. Honvédelmi Miniszter ur által 60040/24—1914 szám alatt Báró Wullerstorff Urbair Bernát altengernagy által két szegény beteg tengerész katona segélyezésére létesített alapítvány évi 140 korona segélyének kiosztása tárgyában kibocsátott pályázati hirdetmény a városi katonai ügyosztály 31 számú szobájában a hivatalos órák alatt bárki által megtekinthető.

Nagyvárad, 1914 május 15

Eleméri Ferencz,
katonai ügyosztály tanácsnok.

Kérjünk és fogyasszunk mindenütt

Nagyváradai sört!

mert szín, íz és maláta-tartalom tekintetében a legelső gyárak termékeivel vetekszik és amellől olcsóbb.

Rendeléseket már 10 üvegtől kezdve a városi raktár házhoz szállít. Állandó vevők ingyen jeget kapnak.

Nagyváradai Sörgyár Részv.-Társaság

Gyári telefon 439. Városi raktár (Nagypiacz-tér), telefon 471.

XIV—313/1913.

Pályázati hirdetmény.

Biharvármegye központi járásához tartozó oláhapáti körjegyzőségben lemondás folytán megüresedett segédjegyzői állásra ezennel pályázatot hirdetnek.

Az állás javadalmazása 1000 korona fizetés, 200 korona utiállomány és egy szobából álló természetbeni lakás.

Felhívom mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1900. évi XX. t. c. 3. §-ában előírt képesítésüket és eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket hozzám folyó évi június hó 25-ig annál is inkább nyujtsák be, mivel a nem kellően felszerelt és későn beérkezett kérvényeket figyelembe venni nem fogom.

A választás kitüzése iránt később fogok intézkedni.

Nagyvárad, 1914. május 22.

Dr Poyvár Ernő
tb. főszolgabíró.

Belépési felhívás

A Magyar Takarékszövetkezet X. évtársulatába való belépésre.

A Magyar Bank kebelében működő „Magyar Takarékszövetkezet“

1914. év július hó 1-én megnyitja

X. évtársulatát,

melyre az igazgatóság ez uton hívja fel Nagyvárad város és Biharvármegye közönségének figyelmét.

Az új évtársulatba való belépés 3 éven át hetenként fizetendő 20 filléres üzletrészek lejegyzésével történik, melyek tetszősszerinti számban jegyezhetők.

Belépések a Magyar Bank r. t. (Szent László-tér Sas-palota) helyiségében a hivatalos órák alatt bármikor eszközölhetők és egy heti befizetés után mindenki megkapja a nevére kiállított befizetési könyvecskét.

Vidéki befizetések portómentesen postatakarék pénztár utján eszközölhetők.

A szövetkezet célja tagjait apróbb betétek utján való takarékosagra buzdítani, a tagok esetleges hiteligényeit a legjutányosabban kielégíteni és az igénybe vett hitel visszafizetésére könnyű módot nyújtani. A szövetkezeti tagok a teljesített befizetések 1/3 részét minden kezes nélkül bármikor előnyös kamattétel mellett kölcsön vehetik. A szövetkezeti tagok a befizetett tőkájukat a reá eső üzleteredmény részesedéssel együtt (minden egy koronás üzletrész után K 11.) megkapják.

A beiratások alkalmával minden 20 filléres üzletrész után 5 fillér beiratási díj fizetendő. Késedelmes befizetéseknel pedig amennyiben a tagok a késedelmet idejekorán pótolják, késedelmi illetéket nem fizetnek.

A Magyar Takarékszövetkezet igazgatósága.

Szent László-nyomda részvénytársaság, Nagyváradon.

Belépési felhívás

**Filléres Tak.- és Segélyszövetkezet
12-ik évtársulatába.**

A Leszámitoló és Jelzálogbank Rt. kebelében működő

**FILLÉRES TAKARÉK ÉS
SEGÉLYSZÖVETKEZET**

1914 máj. 1-én új évtársulatot nyitott

Egy üzletrésznek alapját az évtársulat tartama alatt — 3 éven át — hetenként kötelezőleg fizetendő 20 fillér képezi s kiki tetszése szerinti számban jegyezhet üzletrészeket.

A szövetkezet célja az, hogy egyrészt a tagok részére kisebbszerű hetenként ismétlődő betétek által a vagyonygyűjtést lehetővé tegye, másrészt, hogy ugyanezen tagok betéteik arányában olcsó kamattal mellet kölcsönöket kaphasson.

A beiratások a LESZÁMITOLÓ ÉS JELZÁLOGBANK helyiségében (Bémer-tér, Lévy-palota) eszközölhetők, a befizetések ugyanott lesznek teljesíthetők.

A vidéki beiratkozók a heti befizetéseket a postatakarékpenztár utján portómentesen teljesíthetik.

A beiratkozásnál üzletrészenként 10 fillér beiratási díj fizetendő.

Egy heti befizetéssel már a mai naptól fogva minden beiratkozó megkapja a nevére kiállított könyvecskét.

Nagyvárad, 1914. április hó.

**Filléres
Takarék és Segélyszövetkezet**

Műszaki harisnyakötőde
Nagyvárad, Nagy Sándor-u. 2.
(Ausländer férfiniszabócég után.)

KÉSZIT új férfi fuszekliket és női harisnyákat a legdivatosabban, igen tartós kivitelben és olcsó árban. Elvállal fejleéseket s javításokat, valamint azsur- és muslin-harisnyákat, kivágott cipőkhöz a legmegbízhatóbban készít. Egy próbarendelés meggyőző mindenkit a harisnyák jóságáról. Az üzlet 14 év óta áll fenn. Sok pénzt megtakarít ha harisnyáit

Lippner Marknal szerzi be.

Nagyvárad város tanácsa katonai ügyosztálya.

9711—1914. szám.

Hirdetmény.

Közhirre tesszem, hogy a cs. és kir. közös hadsereg katonai neve ő és képző intézeteiben magyar honos ifjak részére fenntartott és az 1914/1915 tanév kezdetén betöltendő kicstári, magyar állami alapítványi, magán alapítványi és fizetéses helyekre vonatkozó s a m. kir. honvédelmi miniszter ur által 52110/24/1914 szám alatt kibocsátott pályázati hirdetmény a katonai ügyosztályban (Városháza II. em. 31. sz.) a hivatalos órák alatt az érdeklődők által megtekinthető.

Nagyvárad, 1914. május 15.

Eleméry Ferencz,
katonai ügyosztály tanácsnok.